

BEDEN TEMİZLİĞİNDE LAZER EPİLASYONUN FIKHİ BOYUTU¹

Keziban Karakaya²

Öz

Temizliğin insan hayatı için ne denli önemli olduğu iki yıldır dünya çapında yaşanan Covid-19 pandemisiyle bütün insanlık tarafından bir kez daha görülmüştür. Yaşanan bu pandemiye karşılık en birinci tedbir ve koruma maske-mesafe-temizlik sloganında yer alan üç öneriden biri olarak zikredilen temizlik, İslâm dininin de titizlikle üzerinde durduğu bir konudur. Bu nedenle klasik fıkıh kitapları temizlik konusu ile başlamıştır. Hz Peygamber'den yapılan bir rivayette insan fitratının gereği olarak bildirilen on şey içerisinde koltuk altının ve genital bölgenin tüylerden temizlenmesi de bulunmaktadır. Geçmişten günümüze insan bedeni üzerindeki tüylerin temizlenmesinde çeşitli yöntemler kullanılmıştır. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle tüy temizliğinde elektronik aletler kullanılmakta ve özellikle lazer teknolojisi bu aletlerin başında gelmektedir. Ancak bu yöntemin getirdiği kolaylıkların yanında hem tıbbi hem de fıkhi sorunlara sebep olabildiği görülmektedir. Bu çalışmada lazer epilasyonun sağlığa etkisi ile bu uygulamalar esnasında ortaya çıkabilen mahremiyet ihlallerinin fıkhi boyutunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Fıkıh
Lazer
Temizlik
Kıl
Tüy

Makale Hakkında

Araştırma Makalesi
Gönderim Tarihi : 30.05.2022
Kabul Tarihi : 13.06.2022
E-Yayın Tarihi : 20.06.2022

¹ Bu makale Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslami Bilimleri yüksek lisans programında Doç. Dr. İsmail Yalçın danışmanlığında hazırlanmakta olan "Fıkhi Açından Beden Temizliği ve Estetik" adlı tezden üretilmiştir.

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, karakaya@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3127-5632

FIQH DIMENSION OF LASER HAIR REMOVAL IN BODY CLEANING

Abstract

The importance of cleanliness for human life has been seen once again by all humanity with the Covid-19 pandemic that has been experienced around the world for two years. In response to this pandemic, cleanliness, which is mentioned as one of the three suggestions in the slogan of the first precaution and protection mask-distance-cleaning, is a subject that the religion of Islam meticulously emphasizes. For this reason, classical fiqh books started with the subject of cleanliness. In a narration from the Prophet, ten things that are stated as a necessity of human nature include cleaning the armpits and genital area from hair. Various methods have been used to clean the hair on the human body from past to present. Today, with the development of technology, electronic tools are used in hair cleaning and especially laser technology is one of these tools. However, besides the convenience that this method brings, it is seen that it can cause both medical and legal problems. In this study, it is aimed to evaluate the effect of laser epilation on health and the fiqh dimension of privacy violations that may occur during these applications.

Keywords

Fiqh
Lazer
Cleaning
Hair
Feather

Article Info

Research Article

Received : 05.30.2022

Accepted : 06.13.2022

Online Published : 06.20.2022

Kaynakça Gösterimi: : Karakaya, K. (2022). Beden Temizliğinde Lazer Epilasyonun Fikhi Boyutu. Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi,3 (1), 58-75.

Citation Information: Karakaya, K. (2022). Fiqh Dimension of Laser Hair Removal in Body Cleaning. Journal of Society, Economics and Management, 3 (1), 58-75.

GİRİŞ

Küresel sorun olarak dünyanın iki yıldır baş etmeye çalıştığı Covid-19 pandemisi bir kez daha temizliğin önemini gözler önüne sermiştir. Bütün sağlık uzmanlarının sıkı sıkı tembih ettiği, insanların birbirine önerdiği temizliğin önemi üzerinde insanlık yeniden konuşur hale gelmiştir. İslam dininin de üzerinde titizlikle durduğu temizlik, bu dinin kaynaklarında taharet (tuhr) kelimesiyle ifade edilmektedir. Temizlik kelimesinin zıttı olarak ise necaset ve hades kelimeleri kullanılmaktadır. Fıkıh literatüründe necaset maddi kirlilik; hades ise manevi ya da hükmi kirlilik anlamında kullanılmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de "Nefsini maddi ve manevi kirlerden temizleyen kesinlikle kurtuluşa erecektir" (eş Şems, 9/91) buyurularak maddi ve manevi temizliğin önemi vurgulanmıştır. Konunun daha iyi anlaşılması için temizlik; maddi, manevi ve ahlak temizliği olmak üzere üç başlık olarak değerlendirilmiştir (Atay, 1981: 57-68). Maddi temizlik, bedeni ve çevreyi necaset ve hadesten temizlemek olarak tanımlanabilir. Manevi temizlik, kişinin ruhunu kötü huylardan temizleyerek nefsinin terbiye etmesidir. Ahlak temizliği ise bireyin doğuştan getirmiş olduğu kıskançlık, kibir, cimrilik gibi mizacında bulunan istenmeyen çirkin ahlakı düzeltmesidir. Hz. Peygamber'den gelen hadiste fitrattan sayılan koltuk altı ve genital bölge temizliği de beden temizliği içinde yer almaktadır (Evgin, 2003: 93-110).

Koltuk altı ve genital bölgede bulunan tüylerin temizlik yöntemleri zamanın uygulamaları, yaşam tarzı, tıp ve teknolojisinden etkilenmektedir. Geçmişte ağda, cımbız ve tıraş etmek gibi yöntemler kullanılmıştır. İlk defa Hz. Süleyman zamanında kullanıldığı iddia edilen nûrenin; zift, reçine ve kireç gibi malzemelerden oluştuğu eski Roma ve Hz. Peygamber döneminde de bu ağdanın kullanıldığı söylenmektedir (Kamacı, 2019: 132). Günümüz teknolojisinde ışığın kullanımı yoluyla üretilmiş olan lazerin, kalıcı temizlik sağlaması, çok vakit almaması gibi nedenlerle kullanımı yaygınlaşmıştır. Ancak lazer epilasyon işleminin ehliyetsiz kişilerce yapılması sağlık açısından risk oluşturmakta ve işlemi kişinin kendi kendine yapamaması durumunda mahremiyet ihlalleri ortaya çıkmaktadır. Sağlığa zararlı işlemler ve genital bölgenin tıbbi zaruret olmadan başka insanlar tarafından görülmesi fikhî açıdan sorunlu görülmekte ve konunun dini yönden tartışılmasına neden olmaktadır. Lazer epilasyonun sağlığa zararlı olup olmadığı ise hala tartışılmaktadır. Bazı uzmanlar lazer tekniğinin cerrahi operasyonlarda kullanılmasını emsal gösterip sağlık riski olmadığını iddia etse de, diğerleri lazerin göze ve deriye verdiği zararları ve lazer kullanımından kaynaklanan, kimyasal, elektriksel ve çevresel zararları öne sürerek kullanımını uygun görmemektedir (Güngörmüş ve Ömezli, 2007: 31-33).

Lazer epilasyon, belli merkezlerde yüksek maliyetli aletlerle yapılmakta, ihtiyaç bitince alet gereksiniminin ortadan kalkması gibi nedenlerle kişisel kullanımdan ziyade ticari amaçla bu işi yapanlar tarafından icra edilmektedir. İslam hukukunda bir kişinin hemcinsi ya da karşı cinse hanımı/kocasını olması yahut sağlık durumunda hekime göstermesi dışında- göstermesi yasak olan bölgeler bulunmaktadır. Bu nedenle lazer epilasyonunun başka birine ve mahrem bölgelere yaptırılması fikhî açıdan sorun doğurmaktadır. Lazer epilasyon yapan kurumların çevrimiçi erişime açık tanıtımlarından anlaşıldığına göre uygulamalarda mahremiyet ihlali yaygın şekilde yaşanmakta ve bu işlemlerin yetkili ve uzman kişiler tarafından yapılmaması durumunda insan sağlığı tehlikeye atılmaktadır (Elçin, 2012: 10-14).

1. Beden Temizliği

İnsan bedeninin mükemmelliği “Şüphesiz biz insanı en güzel biçimde yaratmışızdır” (et Tin, 95/4) ayetiyle vurgulanmaktadır. İnsanın toplum içerisinde var oluşunun zahiri görüntüsü olan beden yüce yaratıcı tarafından insana belli süreliğine emanet edilmiştir. Emanet edilen bedenin temiz tutulması, kişisel bakımına dikkat edilmesi gerekmektedir. İslam’ın günlük ibadet olarak emrettiği namazı kılabilmek için abdest almak ve gerektiğinde gusletmek zorunludur. İbadetlerle manevi arınmaya yönelen müslüman öncelikle bedenini ve elbisesini temiz tutmak ve bu temizliğini hep sürdürmek durumundadır. Bu sebeple müslümanın hayatında uyması gereken kuralları açıklayan fıkıh kitapları öncelikle temizliği açıklamaktadır. Klasik tanımıyla beden temizliği bedeni su ile baştan aşağı yıkamaktır. Fıkıh kitapları ibadetlerin ön şartı sayılan temizliği anlatırken temizlikte kullanılacak su ile ve bu suyun temizliği ile konuya başlar. Fıkıh kitaplarında; dinen hükmi kirlilik hali sayılan hadesten (cünüplük, hayız gibi durumlar) tahâret ile vücudun necasetten taharet ile de elbise gibi şeylerin maddi kirlilerden arındırılması anlamına gelen iki türlü temizlikten bahsedilir (Sarıçam, 2009: 481-485).

Canlılarda bulunan kıl, tüy, pul ve deri gibi yapıların vücudun su ve ısı dengesini sağlamakla görevli olduğu bilinmektedir. Örneğin, insan vücudunda bulunan kıllar, üşüyünce kasılarak enerji ile ısı oluşturma; sıcakta ise terlemeyi sağlayarak serinletme fonksiyonu görmektedir. Ayrıca insanda ektrin ve apokrin olmak üzere iki tür ter bezi bulunmaktadır (Önder ve Aksoy, 2011: 2-9). Apokrin ter bezleri özellikle koltuk altı, kasık bölgesi ve meme başı çevresinde yer almaktadır. Apokrin bezler koku bezleri olarak da adlandırılır. Hastalık sebeplerinden sayılan koltuk altının gereğinden fazla terlemesi, ter bezlerinin fazla çalışmasına, kilo fazlalığına ve bazı kullanılan ilaçlara bağlı olabilir. Özellikle yaz aylarında sıcaklıkların yükselmesi ya da kişisel temizliğin yetersiz kalması gibi durumlarda istenmeyen kokularla karşı karşıya kalınabilir. Bu durum hem insan ilişkileri hem de sağlık açısından olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmaktadır (Kalkan, 2018: 109-130). Bu nedenle bu bölgelerde bulunan kılların temizliği rahatsız edici kokudan kurtulmanın bir yoludur. Hz. Peygamber’den bildirildiğine göre, sünnet olmak, kasıkları tıraş etmek, tırnakları kesmek, koltuk altındaki kılları almak, bıyıkları kısaltmak peygamberlerin geleneğidir (Kahraman, 2006: 33-48).

Soğukta üşümeyi engellemesi sıcakta ise serinlik sağlması, yabancı maddenin göze, buruna, kulağa girmesini engellemesi gibi türlü faydaları sayılan koltuk altı ve genital bölge haricindeki tüylerin temizlenmeleri geçerli mazeretler dışında çok gerekli görülmemiştir. Ancak günümüzde medya aracılığıyla sunulan güzellik dayatmaları sağlığı hiçe sayarcasına uyulması gereken kurallar haline getirilerek vücutta bulunan bütün kılların temizlenmesi cazip gösterilmektedir. Erkek ergenlik belirtilerinden sakal ve göğüs kılları dahi temizlenmektedir. Bu amaçla yaş ve cinsiyet farkı gözetmeksizin insanların lazer epilasyon ya da estetik cerrahiye başvurdukları görülmektedir (Gürler, 2018: 141-172).

2. Beden Temizliğinde Kullanılan Yöntemler ve Lazer

Hiz. Peygamber’in ısrarla temizliğine/bakımına önem verdiği ve ‘fıtrattandır’ dediği, vücut temizliği, ağız/diş temizliği, saç ile sakal/bıyık bakımı, tırnakları kesmek, koltuk altı ve etek kıllarını gidermek ile bıyıkları kısaltmak gibi meseleler öne çıkmış ve kişisel bakım kuralları sünnet çerçevesinde

oluşturulmuştur (Önal, 2020: 54-63). İlk yaratılan beşerden günümüze insan vücudunda yer alan tüyler, bebeklikte çok belirgin olmasa da biyolojik devinim sonucu ergenlikle birlikte daha da bariz ortaya çıkar (Genç, 1989: 59-67). Vücudun bacaklar, kollar, yüz ve erkeklerde göğüs kısmında çıkan kıllar sağlık ve hijyen açısından sorun teşkil etmez. Koltuk altı ve genital bölge kıllarının ise hem tıbbi olarak hem de Hz Peygamber'den rivayet edilen hadislerle temizlenmesi tavsiye edilmiştir. (Dölek, 2004: 47-71). Temizlenmesi istenen bu kılların yok edilmesi işlemi, geçmişten günümüze kayıt altına alınan tarihi notlara bakıldığında pek çok yöntemle icra edildiği anlaşılmaktadır. Geçmişten günümüze, yolma, bitkisel maddelerle temizleme, keskin metal bıçaklarla tıraş etme, yapışkan maddelerle ağda yaparak temizleme kılların temizlenmesinde yaygın olarak kullanılmıştır ve halen kullanılmaktadır (Kamacı, 2019: 132). Bunlara günümüzde lazer epilasyon da eklenmiştir.

Türkçe kıl almak anlamına gelen ve Fransızca'dan türetilen epilasyon (etimolojiturkce.com, 2021) aynı zamanda bu işlemi yerine getiren aletlerin ve yapılan işlemin müşterek adı olmuştur. 'Light amplification by Stimulated Emission of Radiation' kelimelerinin baş harfleri lazer kelimesini oluşturmuştur. Işığın yoğunlaştırılması ve uyarılmış ışınım yayılımı manasında kullanılan lazer, en kısa haliyle yoğunlaştırılmış ışık anlamına gelir (Boyras ve Yıldız, 2016: 4-109). Lazer insanlarda ilk kez dövmelemin yok edilmesi için Goldman tarafından 1962 yılında kullanılmıştır (Dinç ve Or, 2014: 1-10). Işık, ışığın kaynakları ve maydanoz, kereviz gibi besin maddelerinin doğal yapısında bulunan ışığa karşı duyarlılığın tıbbi olarak kullanımına ait bilgilere Antik Mısır, Yunan, Çin ve Hint toplumları kalıntılarında rastlanmaktadır. Işığın yapısı ve özelliği hakkındaki bilimsel çalışmalar ise 1021 yılında Farıslı matematikçi ve Filozof İbn-i El Haysem tarafından yazılan Kitab-ül Menazir (Optik Kitabı) isimli eserde yer almaktadır (Kasnak ve Fıratlı, 2016: 1-6). Lazerle ilgili yapılan çalışmalarla lazerin tıp alanına girmesinden sonra 1960'ların başında istenmeyen tüylerin lazer aracılığıyla yok edilmesi çalışmaları yapılsa da dokulara zarar verilmeden yapılabilecek lazer teknolojisi bu çalışmaları izleyen 30 yıl sonrasını bulmuştur (Aba, 2005: 179-182).

Lazer teknolojisi epilasyon yanında diğer bilim alanlarında da kullanılmaktadır. Diş hekimliğinde cerrahi işlemlerde kesi yapmak, dezenfeksiyon işlemleri ile daha birçok diş tedavisinde lazer uygulaması kullanılmaktadır (Çelikkol ve Erdilek, 2018: 481-486). Yaklaşık olarak son on iki yıldır lazer uygulamaları ülkemizde veteriner kliniklerinde de kullanılmaktadır. Veteriner hekimlikte lazer, hem cerrahi hem de tedavi alanında kullanılmaktadır (Dinç ve Or, 2014: 1-10). Deri ve plastik cerrahi, göz hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, kadın hastalıkları, üroloji, kardiyoloji, beyin cerrahisi, KBB, ortopedi (www.drekmekcioglu.com, 2022) gibi alanlarda lazer teknolojisi tıbbi hizmet vermektedir (Sarı, 2021: 457-462). Lazer günümüz endüstrisinde de uygulama alanı bulur (Durukan vd., 2011: 34-42).

İnternet sayfalarından baktığımızda kolayca fiyatlarına, seanslarına ve birçok bilgisine sahip olabileceğimiz lazer için alternatif birçok güzellik merkezi bulunmaktadır. Pahalı, taşınması ve muhafazası güç isteyen, istenilen sonuç elde edildiğinde alete ihtiyaç kalmaması ve bu yöntemin eğitim almış, sertifika sahibi, ehliyetli kişiler tarafından yapılması sağlık açısından önem taşıması nedeniyle belli güzellik merkezlerinde yapılmaktadır. Lazer işlem talebinde bulunan kişinin vücut yapısı, hormonâl denge ve cilt tipi farklılıkları seans ve lazer dalga boyunu belirlemede en önemli etkenlerdendir. Lazer ile

yapılan kıl yok etme işlemi kişinin ihtiyacı ve talebine göre vücudun her bölgesine uygulanabilmektedir. Lazer uygulanan bölgeler; koltuk altı, genital bölge, bacak, kol, göğüs, sırt, ense, boyun, yüz, bıyık, çene olarak sayılabilir (medicalpark.com, 2021).

Her ne kadar ağrısız olduğu ve kolay uygulandığı gerekçesiyle tercih edilse de lazer epilasyon uygulamalarının tümünün bu özellikte olmadığı bilinmektedir. İşlemin kısa sürmesi, soğutucu yardımıyla ağrının giderilmeye çalışılması ve istenilen duruma ulaşma arzusu durumu tahammül edilir kılar. Uygulamaların tamamında eritem ve hafif ödem oluşsa da krem uygulaması ile bu durum da giderilmektedir. Cilt tipi ve doz ile ilişkili olarak geçici yan etkiler ortaya çıkmaktadır (Aba, 2015: 179-182).

Epilatör ile yapılan istenmeyen tüy temizliği depilasyon yani geçici bir tüy temizlik işlemidir. Bu nedenle kalıcı temizlik vaadi veren yöntemlere insanlar yönelebilmektedir. Bu yöntemler şu şekilde sıralanabilir; birinci olarak, kişiye özel steril iğneler aracılığıyla kıl kökünün elektrik akımı ile yakılması sonrasında özel bir epilasyon cımbızı ile kılların pratik olarak çekilmesi yöntemi (ergulkeskin.com, 2021) olan iğneli epilasyon, ikinci sırada IPL (Intense Pulsed Light), ‘yoğun darbeleri ışık’ manasına gelen ve epilasyon da dahil olmak üzere çeşitli dermatolojik durumlar için kullanılan hafif terapi olan foto epilasyon (marmarahair.com, 2021), üçüncü ve diğerlerine oranla en fazla tercih edilen yöntem, tek dalga boyunda düz bir demet halinde yayılan lazer ışığı aracılığıyla yapılan lazer epilasyondur. Kalıcı epilasyon olarak piyasada var olan bu üç yöntemden adı en çok duyulan ve en fazla yeğlenen lazer epilasyondur. Diğer yöntemlerin de zarar ve faydaları üzerinde çok fazla tartışmalar yer almaktadır. Foto epilasyon ve iğneli epilasyon yöntemlerinin yasaklanması (igdeso.org, 2021) yönündeki haberlerin varlığı yanında güzellik merkezlerinde ehliyetli kişiler tarafından yapılmasına izin verilmektedir.

Kur’an-ı Kerim’de “O her şeyi en güzel şekilde yarattı” (el Secde 32/7) buyrulduğu üzere yaratılanlar içinde insan ruh-beden olarak en üstün ve en güzel şekilde yaratılmıştır. Toplumda dış görünüşüyle kabul gören insanoğlu, bu görünüşünü çeşitli süslerle hep güzelleştirmeye çalışmıştır. Güzelleşme uğruna türlü risklere maruz kalan beden ya kendisinden bir şey eksiltilecek ya da kendisine bir şey eklenerek değişime uğratılmaktadır. Bu değişim estetik adı altında insanlara kural gibi dayatılan moda ilkelerinden ya da gelir elde etmek isteyenlerin teşhir ettiği bedenlerin özenti illeti nedeniyle taklit edilmesi gibi birçok tehlikeden beslenmektedir. Gelişen teknolojinin var olan ve beğenilmeyen beden yerine istenilen ölçülerde beğenilen bir bedene kavuşturma vaadi insanları özellikle de takdir edilme arzusu, özgüven eksikliği, inanç yoksunluğu, çirkinlik saplantısı, yaşlılıktan gelen deformasyon gibi nedenlerle insanlara cazip gelmektedir. Plastik cerrahi operasyonları içinde yer alan normal olmayan organın düzeltilmesi, normal olan organın daha estetik hale getirilmesi, yağ aldırma, yapay dölllenme, cinsiyet değiştirme gibi birçok madde sayılabilir (Baysa, 2020: 10-90). İnsan sağlığı ve fihhi açıdan pek çok sorunu da beraberinde getiren bu uygulamalar bir kesim tarafından çılgınca rağbet görürken bir kesim tarafından araştırma ve geliştirme çalışmaları devam etmekte ama bu süreçte mağdur olan bilinçsizce hakkında karar verilen bedenler olmaktadır. Lazer epilasyon da estetik işlemler içinde değerlendirilmektedir. Çünkü günümüz modasında cinsiyet ayrımı gözetmeden dayatılan güzellik kurallarından birisi de pürüzsüz, parlak, tüysüz bir cilttir.

2.1. Lazer Epilasyon ve Mahremiyet

Mahremiyet kavramını hatırlatan bir ifade Araf Suresi 27. Ayeti Kerimesinde yer almaktadır. “Ey Ademoğulları! Şeytan, anne babanızı ayıp yerlerini birbirine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de aldatmasın. Çünkü o ve yandaşları, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler. Şüphesiz biz şeytanları inanmayanların yoldaşları yaptık” bu ayetteki ‘ayıp yerleri’ ifadesi mahremiyet alanını ifade eder (Şentürk, 2015: 101-115). Mahremiyet sınırları ilahi olarak çizilen ama zaten kişinin bir başkasının bilmesi, duyması, dokunması halinde hem fitri olarak hem de tâbi olduğu dinin gereği rahatsız olduğu durumdur (Çekiç, 2021: 45-65). İki cins olarak yaratılan insanoğlunun hem kendi cinsine hem karşıcinsine bazı haller hariç mahrem olan bölgeleri vardır. Mahrem kılınan bölgeler ise avret olarak tanımlanır. Bu bölgelerin zorunlu haller dışında gösterilmesinin haram olduğu bilgisi klasik fıkıh kitaplarında kayıtlıdır.

İnsan ölüm ile elinden alınacak olan emanet bedeni üzerinde karar verirken bedeni kendisine emanet eden ilahi iradenin emirlerini gözetmesi gerekir. Beden hakkında karar verme özgürlüğü yine bedeni verenin belirttiği ilkelerle sınırlıdır. Günümüz insan yaşamında ve kanunda yer alan özel yaşamın gizliliği (Tezcan, 2013: 1159-1164) başlığı altında hukuk da kabul eder ki bir insanın diğer insandan koruması, saklaması icap eden durumlar vardır. Bedenin gizliliği de bu kapsamda değerlendirilir. Tıp ilminde bile operasyonlar esnasında kişinin bedeni üzerinde yine bireyin izni dâhilinde sadece tedavi edilmesi gereken uzvun yine hasta ile hekim yalnızlığında değil de bir ekiple birden fazla kişi ile can sağlığı devamı için çaba gösterilmesi buna en büyük örnektir (Arın ve Önem, 2016: 757-763). Lazer epilasyonda da bu mahremiyet durumunun önemszenmesi gerekmektedir. Dini açıdan zarar verecek sonuçlara mahal vermeden, karar verilen uygulamalar için dini görüşler öğrenilmelidir. Bir başkası tarafından lazer epilasyon yapılması ve yaptırılması, bireyin genital bölgesi gibi mahremiyet sınırları içinde olan bölgelerin ifşasına sebebiyet vermesi nedeniyle haram görülmüştür (Vatandaş, 2020: 437-458).

Beşerin toplum içinde kimliğinin somutluğu olan bedenin bakımı önem arz etmektedir. Kişisel bakım olarak isimlendirilen bu işlem yapılan işin yanında bu iş için kullanılan materyal, yöntem, mekân, zaman gibi reaksiyonları da içine alır. Kişisel bakım Hz. Peygamber’in örnek yaşamında mevcuttur. “Allah güzeldir, güzeli sever.” sözüyle giyim, kuşam, görünüş, saç, tırnak gibi alanlarda öz bakımı önermiştir (Çalışkan, 1998: 323-350). Kaza, terör ya da sağlık problemleri gibi durumlar dışında yapılan her türlü bakım, estetik düzenleme fitrata muhalefet gösterilmeden yapılmalıdır. Güzellik için yapılacak her türlü müdahale ilahi kurallar çerçevesinde insan onuruna yakışan ve başka bir tehlikeye davetiye çıkarmadan gerçekleştirilmelidir (Yalçın, 2017: 55). Hayat içerisinde bir başkasının yardımına ihtiyaç duyulan durumlarda kişinin kendi hayatına, özeline müdahale olmayan katkıları kabul etmelidir. Lazer epilasyon da bir başkasının desteğine ihtiyaç duyulan bir durumdur. Kişi bu sorunun çözümünde yardım alırken diğer durumlarda olduğu gibi mahremiyet sınırlarını, bir başkası ile paylaşıp paylaşamayacağı değerleri gözden geçirmelidir. Nitekim teknoloji çağında video kaydı, fotoğraf çekimi her koşulda mümkün hale gelmiştir. Bize özel durumlarımızı sadece epilasyon esnasında tanıdığımız bir kimseyle paylaşmak ne kadar doğrudur? Belge, fotoğraf paylaşımının önüne geçilemediği sosyal medyada, herhangi bir güzellik

merkezi tanıtımında ya da en korkuncu tehdit, şantaj ile aleyhimize dönebilecek görüntülerimizin elde edilip edilmeyeceğinden emin olamayacağımızı önemle dikkate almak gerekir (Çekiç, 2021: 45-65).

Malumdur ki hayat akışı içerisinde her bir durum bir başka duruma sebep ya da sonuç olabilmektedir. Sonucu olabilecek sebeplerin işlenmesi veya o sonucu doğuracak dolaylı yolların kullanılması doğrudan olmasa da endirekt bir şekilde istenmeyen neticeye ya da farkında olmadan bir nihayete kapı aralayabilecektir. Konfüçyüsün de dediği gibi uzağı düşünmeyen adam acıyı yanı başında bulur yani tedbir almak akıllıca bir iştir. İslam Fıkhı'nda seddi zerayi konusunda bu durum şöyle izah edilir. Zarara yol açacağı düşünülen doğrudan ya da dolaylı yolların önüne set çekmek gerekir (islamansiklopedisi.org, 2021). Bu sebeptir ki Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de zina konusunda insanlara 'yapmayın' demekten ziyade 'zinaya yaklaşmayın' (el İsra 17/32) yani yaklaştıracak her türlü şeyden uzak durun uyarısını yapar (Divlekci, 2009: 163-178). Hz. Peygamber'den rivayet edilen "Hiç şüphe yok ki, Allah, Ademoğlu'nun zinadan nasibini yazmıştır. Buna erişecektir. Gözlerin zinası bakmak, kulakların zinası dinlemek, dilin zinası konuşmak, elin zinası tutmak, ayağın zinası da yürümektir. Kalb ise heves eder, temenni eder. Tenasül uzvu bunu tasdik eder veya yalanlar." hadisi harama bakmanın zinaya götürme ihtimali olan bir fiil olduğuna işaret etmektedir (islamansiklopedisi.org, 2022). Zina, aralarında evlilik sözleşmesi olmayan iki farklı cinsin yaşadığı cinsel ilişki olarak tanımlanırken, cinsel doyumun hemcins, çocuk veya hayvan ile tatmin edilmesi sapıklık olarak değerlendirilmektedir (Telkenaroğlu, 2011:115-144). Zinaya götürme ihtimali bulunan durumlar lazer epilasyon ortamında olabilmektedir. Nitekim epilasyon talep edenle işlemi gerçekleştirecek olan kişinin تنها bir yerde bulunması, zinaya sebep olacak uzuvların açık olması, fiziksel temasa gerek olan durumların bulunmasının yanlış bir netice doğurması açısından sakıncalıdır. Bu gibi sakıncalı durumların önlenmesi için de kadın/erkek, kadın/kadın, erkek/erkek ilişkilerinde ölçüye dikkat etmek gerekmektedir (Yıldız, 2019: 84-109). Sağlık riski yanında hemcins ve karşı cinse yasaklı olan bölgelerin de açılması hem dini açıdan sakıncalı hem de dolaylı da olsa yasak olabilecek birlikteliklere ya da istenmeyen taciz, tecavüzlere yol açabileceğinin görüldüğü günümüz medya üçüncü sayfa haberlerinde rastlanmaktadır (gazetevatan.com, 2022).

On Dokuzuncu yüzyılda Darwin tarafından ortaya atılan evrim, 21. yüzyılda, teşvik edici cazip değişim ilke ve sonuçlarını yine kendi ürettikleri teknoloji ile sağlayan fiziksel ve biyolojik olarak uzun ömürlü ve kusursuz olan bir insan üretmek manasına gelen transhümanizm kavramını doğurmuştur (Dağ, 2019: 153-168). Bu kavram ölümsüz, kusurlu olmayan insan olmaya talip ya da bu talebin peşinde koşturdukları insanlar sayesinde gelir elde etmek isteyen insanların maymuncuğu olmuştur. Kadın bedeni bu piyasanın vazgeçilmez unsuru olarak kullanılmaktadır. Bedene müdahalede en doğal hak tıpa verilir. Tıp alanında kullanılan ilaç, tıbbi malzemeler, cerrahi işlem ve bu operasyonlar içinde sayılan lazer epilasyon ile elde edilmek istenen pürüzsüz, tüysüz vücut vaadi gözü büyülemekte, bu vaade ulaşırken gerçekleşen merhalede vücudun uğrayabileceği deformasyon ve mahremiyet göz ardı edilmektedir (Okumuş, 2009: 1-15).

İslam fıkhı daima insan menfaati üzerine hareket eder. Bir konuda görüş bildirirken bir fakih edille-i şeriyeye göre zarureti hamse sıralamasını gözeterek insan menfaatine uygunluğu izlemelidir. Bu bağlamda fıkhen yapılması ya da yapılmaması gereken durumun önünde engel olması halinde bu

mahremiyet kavramı azimet-ruhsat bağlamında da değerlendirilmektedir. Sosyal hayatın rutinliği sağladığı sürece hali hazırdaki hükümlerin işlerliği ‘azimet’ iken genel geçerliği bozan arızı durumda hükmün yerine getirilmesinde mükellefin muhayyer bırakılması ‘ruhsat’ olarak görülmektedir (Baktı, 2015: 129-144). Kolları olmayan veya kollarını kullanamayan birisinin bir başkasından -bu bir başkası en güvendiği mahrem kişidir- yardım alarak tüy temizliğini gerçekleştirmesine ruhsat verilmiştir.

2.2. Erkeklerde Lazer Epilasyon ve Mahremiyet

Edebiyat, güzel sanatlar, mimarlık gibi alanlarda oluşturulmaya çalışılan yeni kültür fikrinin izlediği siyasetlerden biri olan biyo-politika ile beden, öteki beden karşılaştırmasına tabi tutularak arzu dolu bakışın kendisine yönelmesini sağlayabilmesi sayesinde ‘değer’ kazanan bir somutluk haline getirilmiştir (Köse, 2013: 76-89). Değer kazanmasını sadece beden güzelleştirmesi üzerine kuran bu anlayışta, merkez kadın bedeni üzerinden cinselliğin ve şehvetin ön plana çıkarılarak oluşturulan ortak, tek tip beden ölçüleri ve güzellik ilkelerinden erkek bedeni de fitratını bir yana bırakarak kazanacağı aura vaadiyle nasibini almıştır. Erkek bedeninin başkalaşımı; cinsiyet değiştirme, burun ameliyatı gibi cerrahi operasyonla beğenilmeyen uzvun düzeltilmesi gibi estetik konular yanında bedende bulunan ve fitri olarak alınması gerekli olanlar dışında kalan kılların sadece pürüzsüz, parlak bir bedene ulaşmak arzusuyla temizlenmesi günümüz renkli ve sahte dünyasında cazip gösterilmektedir. Oysa erkeklerde biyolojik olarak ortaya çıkan göğüs, yüz ve bıyık bölgesinde ki kıllanmalar tabii bir durumdur. Estetik ve sağlık açısından bir zararı olmadığı sürece temizlenmesine de gerek yoktur.

Lazer epilasyon kelimesi her ne kadar kadını çağırıştırıyor gibi görünse de dünya üzerinde güzellik, estetik, takdir ve beğeni üzerine kurulan modanın peşinden sürüklediği erkekler de pürüzsüzlük talebiyle cilt bakım adı altında vücudunda bulunan kıllardan kurtulmak istemektedir. Biyolojik olarak ergenlikten itibaren genellikle erkeklerin çoğunluğunda görülen göğüs, sırt, kol ve bacak kıllarının mazeretsiz olarak temizlenmesini edebe aykırı olması hasebiyle caiz görmeyen görüşler (Yalçın, 2017: 90) yanında, varlığından duyulan rahatsızlık, kaşıntı, dökülme, gayri tabii bir görünüme neden olması gibi sebeplerle alınmasını caiz gören değerlendirmeler de mevcuttur (hayrettinkaraman.net, 2022).

Kur-an’ı Kerim’de Taha Suresi 94. ayette ‘lıhye’ olarak zikredilen sakal kavramı ile güç ve gururun simgesi erkeksi aksesuar sayılan bıyık hakkındaki değerlendirmeler, Hz. Peygamber’den gelen yönlendirmeler ve bu yönlendirmelerden İslam ulemasının çıkardığı anlamlar vardır. Hz. Peygamber’den gelen rivayetlere göre sakal ve bıyık fitrattan sayılmış, temizliğine ve estetik görünümüne dikkat etmek kaydıyla sakalın uzatılması ve bıyığın kısaltılması istenmiştir. Sakal ve bıyığın erkeği kadından ayıran yönüne de işaret eden bazı âlimler sakalın uzatılmasını Müslüman erkeğin şiarı olarak görmüşlerdir. Diğer görüşlerde ise sakal örfi bir gelenek olarak telakki edilmiştir (Baysa, 2020: 83-87). Bu görüşten anlaşıldığına göre bir erkeğin fitratına uygun olarak yüzünde ortaya çıkan ve zararı olmayan sakal ve bıyığın tamamen temizlenmesi dinen doğru değildir. Üstelik sakalın jilet, lazer veya diğer epilasyon yöntemlerinden hangisi tercih edilirse edilsin yüzde tahriş, kesik veya bazen telafisi olmayan sağlık sorunlarına yol açtığı da gözlemlenmektedir (ozonlabs.com, 2022). Bu durumda sakal ve bıyığı kazımak hoş görülmezken bunları epilasyonla tamamen yok etmenin dini yönden sağlığı olumsuz etkilemesi ihtimali olması nedeniyle daha fazla sakıncalı görüleceği aşikârdır.

Kaşlar estetik bir görünüm sunarken, ter, yağmur gibi sıvıların göze girmesini engelleyen, dökülmesi ise bazı hastalıkların belirtilerinden sayılan belirgin göz üstü çizgi halinde kıllardır. Güzellik kuralları içinde belli ölçüde kaşların alınması hatta tamamen temizlenerek kalem ile kaş çizilmesi de yer almaktadır. Hz. Peygamber'den gelen rivayette ise cinsiyet ayrımı yapmaksızın “iğreti saç takan, taktıran, kaşları yolan ve yoldurtan, dövme yapan ve yaptıran lanetlenmiştir.” (Yalçın, 2017:99) Bu rivayet ışığında kaşların tamamen yolunması caiz görülmediği gibi kaşların tabii şeklini bozacak şekilde şekil verilmeye çalışılması da uygun görülmemiştir.

Batı kültüründe ‘dokunulmazlık’ Doğu kültüründe ‘görünmezlik’ kavramı üzerine endekslenen, kültürden kültüre, zamandan zamana değişiklik göstermesi nedeniyle tanımlanması, sınırlanması güçleşen bir kelime olan ve şerî olarak dinin yasak ettiği şey manasına gelen mahremiyet (Martı, 2009: 9-23) durumu erkeklere yapılan lazer epilasyon bölgeleri içinde mahrem bölgelerin yer alması nedeniyle fıkhen üzerinde durulması gereken bir konu olmuştur. Erkeğin genital bölgesi Hanefi, Maliki, Şafi ve Hanbelilerin oluşturduğu cumhur fukahaya göre eşi dışındaki herkese göre göbekte diz kapağı arasındadır (Erdem, 2015: 451). Bu bölgenin eşi dışındaki kişilere meşru bir mazeret olmaksızın gösterilmesi haramdır. Bu sebeple erkeklerin mahrem bölgelerini başkalarına göstermek zorunda kalacakları bir epilasyon işlemi dinen sakıncalı bir durumdur.

2.3. Kadınlarda Lazer Epilasyon ve Mahremiyet

Güzellik kavramı neredeyse kadın kimliği ile bütünleşmiştir. Günümüz tüketim kültürünün dayatmacı estetik politikaları kadını türlü operasyonlarla baş başa bırakmıştır. İslam ahlak güzelliğini esas alarak erdem ve fazilette üstünlüğün Allah’a karşı saygı ve itaati üstün tutmakla gerçekleşeceği ilkesini getirmiştir. Ahlak güzelliği insanın dış görünüşüne, konuşmasına ve davranışlara güzellik verirken sadece dış görünüş güzelliğiyle ilgilenmek sanal ve geçici bir güzellik duygusuna aldanmaktan başka bir şey getirmez. Her insan insanın saygınlığının bir gereği olarak beden ve elbise temizliğine itina göstermeli, diğer insanları görüntü ve davranış olarak rahatsız edecek şeylerden uzak durmalıdır (Uçar, 2019: 173-187).

Ferdin toplumla olan ilişkisinde cinsiyet, ast/üst, yaş gibi faktörlere bağlı olarak konumları bulunur. Birey bu konumlara göre rollere bürünmüştür. Bu rollerin anlaşılması için gelenekselleşen simgeler kendiliğinden ya da kurallarla oluşturulmuştur. Bu simgeler bazen kıyafette bazen takılan aksesuarda kendini gösterir. Simgeleşen bu durumlar kişinin kimliğiyle bütünleşmiş ya da kimliğini oluşturmuştur (Baltacıoğlu, 2017: 105-132). Toplumda bu kimliğiyle yer edinen bireyin somutluğunun biricik göstergesi ise bedendir. Yegâne somutluk olan bedenin kişisel bakım olarak nitelendirilen temizliği ve güzelliği çok önemlidir.

Hirsutizm olarak isimlendirilen aşırı kıllanma, erkeklik hormonunun fazlalığı sebebiyle yüz, göğüs, karın, sırt, kol ve bacakların üst kısmında sert, uzun ve kalın kılların çıkmasıdır. Sadece kozmetik bir sorun olmayan bu durum kadınlar için gayri tabiidir (Göksu, 2003: 78-82). Biyolojik, psikolojik, fizyolojik daha birçok açıdan sorun oluşturabilecek olan bu durumun tedavi edilmeye çalışılması ve gayri tabii olan kılların başka bir soruna yol açmayacak şekilde en uygun yöntemle giderilmesi İslam’ın

karşı çıkmayacağı hatta teşvik edeceği bir durum olarak görülmelidir. Çünkü İslam tabii ve fitri olanın korunmasını, fitrata aykırı anormal durumların ve bozuklukların ise düzeltilmesini desteklemekte ve bu yaklaşımı tedavi kapsamında görmektedir.

Kadınların yüz, bıyık bölgesi, bacak, göğüs gibi organlarında doğal sınırların ötesinde meydana gelen tüy artışı psikolojik olarak olumsuz etkilemekte ve sosyal ilişkilerine zarar vermektedir. Bu zararın ortadan kaldırılması İslam ilkelerine uygun ve caiz görülen bir durumdur. Ancak emredilen fitri tüy temizliği dışında sırf güzellik için normal sınırlar içindeki tüylerle uğraşmak başka bir aşırılık olarak kişiyi yüz kıllarını yolanları lanetle anan rivayetin muhatabı kılabılır (Yalçın, 2017: 81).

Koltuk altı ve genital bölgedeki tüylerin periyodik olarak temizlenmesi Hz. Peygamber'in fitri tavsiyelerindedir. Bu tüylerin temizliği hijyen açısından önemlidir. Nitekim vücudun çok terleyen bu bölgeleri kıllarla birlikte bakteri ve mantarların daha kolay üremesine ve nafoş kokular üretmesine sebep olmaktadır. Günümüz modasının güzellik anlayışıyla kadınların tüy temizliği çerçevesi genişlemiştir. Sıfır kıl, pürüzsüz, parlak cilt teşvikleri özellikle kadınlar için bütün vücutta bulunan tüylerin temizliği anlayışını doğurmuştur. Kolay, hızlı, kalıcı çözümüyle lazer epilasyon bu sorunun çözümü olarak görülmüş fakat doğurabileceği sağlık riskleri ve mahremiyet ihlali göz ardı edilmiştir.

Utanma duygusunun en bariz örneği Antik şehirlerden birinde intihar eden genç kızların cesedinin teşhir edileceği tehdidi üzerine kızların bedenlerinin sergilenecek olmasından utanarak intihardan vazgeçmesiyle intihar vaka sayılarının düşmesinde görülmektedir. Tarihi belgelerde anlatılan bu tür kayıtlar çıplaklık, mahremiyet ve utanç arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır (Yılmaz, 2019: 623-642). İnsanın hoşuna gitmeyen bir yerde anlatılmasının önüne geçmek için kendine samimi kabul ettiği kimselerden başkası ile paylaşmadığı sırları vardır. Bu duruma kıyasla beden özelliği bakımından insana verilen vücudun da kendine özel olmayan kimselere karşı sır olması gereken bölgeleri vardır. İslam dini bu konuyu mahrem, tesettür gibi başlıklar altında inceler. Sözlükte "örtünmek, kuşanmak; başkaları ile kendisi arasına perde koymak, bir şeyin içinde veya arkasında gizlenmek" anlamlarındaki tesettür, terim olarak ilgilileri ve ölçüleri dinen belirlenmiş örtünme yükümlülüğünü ifade eder (Çetin, 2021: 115-131).

Güzellik bir olgu olarak kadın ve bedeni üzerinden piyasaya sürülmüştür. Temeli Antik Yunan dönemine ulaşan güzelliğin, uyum, oran, ölçü gibi belli kurallara bağlanması zamanımızda hala geçerli sayılmakta ve bu kuralları topluma yön vermek isteyen, belli yönlendirmelerle elde edeceği kâra odaklanan kişi, kurum veya oluşumlar ile medya yönetmektedir. Bu tür yönlendirmeler kadının akıl, yaratılış özelliği pasif edilerek sadece bedeni üzerinden nesneleştirilmekte iken İslam kadına insan olarak değer vermekte cinsiyet olarak rol yüklemektedir (Görmez, 2001: 19-33). Örtünme de bu rol gereği yüce yaratıcının istediği bir emirdir. İslam dini örtünmeyi bedeni teşhir etmek ve şehveti uyandırmak için değil beden sergilenmesi halinde ortaya çıkabilecek nafoş durumların önüne geçmek için emir buyurur. İstenmeyen sonucun sebepleri ortadan kalkarsa tedbir alınmış olur ki pandemi sürecinde önlemin ne derece mühim olduğu anlaşılmıştır. Maske takmak, aşı olmak hastalıktan korunmak için nasıl bir önlemse, örtünmenin de şehvetin sürükleyebileceği çirkin ve telafisiz sonuçlarından korunmak için uygun bir şekilde icra edilmesi gerekir. Çünkü bir kadına cinsel şiddet uygulamaması için erkeğin kendisini terbiye etmesi

ne kadar önemliyse bir kadının da giyim kuşamı ya da söylemleriyle cinselliği çağrıştıracak her şeyden uzak durması o kadar önemlidir. Olası cinsel şiddete karşı alınabilecek önlemler arasında örtünmek de sayılabilir. Tedbir alınmasına rağmen yaşanan durumların örnek gösterilmesi ise aşı olduğu halde covid olanların misaline benzemektedir ki hasta olma ihtimali de var olmasına karşın kişi koruma olasılığını planlayarak tedbir amaçlı yine de aşı olmaktadır. “Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır” (el Nur, 24/30-31) âyetinde belirtilen iffetini korumaktan kasıt olarak kişinin kendisine mahrem olan, başkalarına karşı göstermemesi gereken özel bölgelerini avret kelimesi ile tanımlayabiliriz. Fıkıhçıların anlayışında mahrem bölgelerin örtülmesi konusunda fikir birliği vardır. Ancak örtülmesi gereken bölgeler ile bu bölgelerin örtülmesi icap eden kişiler mevzunda fikir ayrılıkları bulunmaktadır. Anlaşılabilirliği için bu konu başlıklara ayrılarak incelenmiştir. Bir kadının mahrem olan kişilere karşı avret durumunu; kadının mahremi olmayan erkeğe göre avreti, kadının mahremi olan erkeğe göre avreti, kadının kadına göre avreti olmak üzere üç başlık altında değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelere göre bir kadının yüz ve iki el harici bölgeleri avret mahalli sayılarak mahremi olmayan erkeğe gösterilmesi haramdır. Bazı âlimler bu uzuvlara ek olarak iki ayağın da mahremi olmayan erkeğe gösterilmesini haram sayarlar. Bazı âlimler de bu uzuvların örtülmemesini kadının yürüme ve iş yapma zarureti gibi zorundalıklarını gerekçe sayarak ayette geçen ‘kendiliğinden görünenler’ kısmına ilave ederek avret saymamaktadırlar. Mahremi olan erkeğe edep yerlerini avret kabul eden görüşler ile kadının yüzü ve iki eli hariç bütün bölgelerini mahrem sayan farklı görüşler bulunmaktadır. Kadının diğer kadınlara mahremliği ise göbük altı ile diz kapağı arası olarak belirtilir. Ancak ayette geçen ‘başka kadınlar’ ifadesinden gayri müslim kadın anlamının çıkarılması ihtimali üzerine Müslüman kadının gayri müslim kadına mahremiyeti konusu da değerlendirilmiştir. Böylece Müslüman bir kadının gayri müslim kadına mahrem bölgeleri yüz ve eller hariç vücudun diğer bölgeleri olarak tanımlanmıştır. İslam hukukçularının çoğunluğuna göre ayeti kerimede geçen kimi meallerde kendiliğinden görünenler olarak değerlendirilen ‘Dışarıda kalanlardan başka’ ifadesi kadınlarda yüz, iki el, iki ayak olarak kabul edilir. Yüz, iki el ve iki ayak dışında kalanlar, mahrem sayılan yukarıda gruplandırılan kişilere göre değerlendirilir (Erdem, 2015: 419-441). Bu durumda hem şer’î hem tıbbi olarak giderilmesi gereken koltuk altı ile genital bölge tüylerinin temizliği ile kaşınıtı, nahoş görüntü olan biyolojik gelişim ve cinsiyete aykırı gayritabii durumlar ile kabul edilen diğer mazeretler üzerine vücudun tüylerinin temizliği sağlık ve dini koşullar gözetilerek yapılmalıdır.

SONUÇ

Yüce yaratıcı insanı yeryüzünde kadın ve erkek olarak iki cinsten yaratmıştır. Dünya sahnesinde bedeniyle rol alan insanın imajını, kendi bedeni hakkındaki olumlu düşünceleri ile başkalarının gözünde zihinsel imgesi olarak tanımlanmaktadır. Kadın ve erkeğin görünür yönü olan imaj, toplumca kabul edilen güzellik ve temizlik ilkelerine uyum sağlamak zorundadır. Bütün canlılar içinde irade sahibi varlık olan insanın kendi beden imajı için ister istemez olmazsa olmaz haline getirdiği güzellik ilkeleri geçmişten günümüze oluşmakta ve uygulanmaktadır. İnsanlar tarafından oluşturulan bu kurallar, insanlara ilahi olarak gönderilen ve her şeyi kapsayan dinin insanların menfaati için beden sağlığına uygun emir, tavsiye ve teşviklerine uyum gösterdiği ve göstermediği alanlar mevcuttur. İnsan bedeninde

yer alan koltuk altı ve genital bölge tüy temizliği ile bu tüy temizliğinin sağlık, dini menfaat gözetilerek yapılan yöntemleri ortakken, keyfi olarak sadece beğeni, takdir, tüketim çılgınlığı uğruna yapılan her türlü estetik uygulamalar konusunda fikir ayrılığı içinde olması tam da bu durumu özetler niteliktedir. İstenmeyen tüylerin temizliğinde kullanılan lazer epilasyon, kalıcı, hızlı çözüm sunması nedeniyle tercih edilebilirken, ehliyetsiz kişilerin yapmasından doğacak bedeni deformasyon, mahremiyet ihlali gibi birçok sorun içermesi nedeniyle endişe uyandırmaktadır. Bu ikilem içerisinde insan onuruna en yakışan davranış, bedeninin hem görünen sağlığı hem mahremiyet ihlali ile görünmeyen sağlığını korumak için en uygun yolu tercih etmektir. Dinin emir buyurduğu riski en az olan ve insanın manevi yönüne de zarar vermeyen güzellik tavsiyesi, sağlığını kaybetme riski uğruna ulaşacağı güzellik tercihine göre en makul olanıdır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışmada içerisinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, çalışmanın özgün olduğunu, bildiririm. Aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu çalışma tek yazar tarafından hazırlanarak ortaya konulmuştur.

Çıkar Beyanı

Bu çalışma tek yazar tarafından hazırlandığı için çıkar çatışması durumu yaşanmamıştır.

KAYNAKÇA

- Aba, G. (2005). "Lazer Epilasyon ile İlgili Temel Bilgiler". İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri, Türkiye Klinikleri Periodontoloji Özel Dergisi Sempozyum Dizisi, 43, 179-182.
- Arın, E. ve E. Önem (2016). "Anestezi Teknikerliği Programı Öğrencilerinin Mahremiyetine Bakışı". Konferans: Uluslararası Avrasya Çok Disiplinli Kongresi (IMCOFE), 754-757.
- Atay, H. (1981). "Temizlik ve Çeşitleri". Ankara Üniversitesi Akademik Arşiv Sistemi, 24(01), 57-68.
- Baktı, A. S. (2015). "Azimet Ruhsat Bağlamında Tesettür". Din, Gelenek ve Ahlak Bağlamında Mahremiyet Algıları Sempozyumu, ed. Yavuz Ünal vd., Samsun: Ordu İlahiyat Vakfı Yay., 24(24), 129-144.
- Baltacıoğlu, Y. Arsoy. (2017). "Peruka'nın Tarihçesi ve Peruka, Sakal, Bıyık Yapımı". Sahne ve Müzik Eğitim Araştırma e-Dergisi, 5, 105-132.

Baysa, H. (2020). Geçmişten Günümüze Fıkhi Açından Beden Estetizasyonu. Ankara: Nobel Yayın.

- Boyraz, İ. Ve A. Yıldız (2016). “Lazer Çeşitleri ve Yüksek Yoğunluklu Lazer Kullanımı”. Çağdaş Tıp Dergisi, 10, 4-109.
- Çalışkan, A. (1998). “İslam Estetiği Üzerine Bir Deneme”. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 10(10), 323-350.
- Çekiç, S. (2021). “Sanal Dünyada Mahremiyet ve Özel Hayat”. Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi (Tevilat), 2(1), 45-65.
- Çelikkol, B. ve N. Erdilek (2018). “Diş Hekimliğinde Güvenli Lazer Kullanımı”. Derleme, SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi, 25(4), 481-486.
- Çetin, M. (2021). “Kur’an’a Göre Örtünme”. Ağrı İslami İlimler Dergisi, 8, 115-131.
- Dağ, A. (2019). “Yaratılışa Müdahale ve Yeni Bir Evrimci Neo-Darwinist Bir Yaklaşım Olarak Transhümanizm”. FLSF Felsef ve Sosyal Bilimler Dergisi, 27 ,153-168.
- Dinç, B. ve M. E. Or (2014). “Farklı Tipte Lazerlerin Veteriner Hekimlikte Kullanımı”. Tünav Bilim Dergisi, 7 (3), 1-10.
- Divlekci, C. (2009). “Zina Hakkındaki Bir Ayetin İletişim Psikolojisi Açısından Tahlili”. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2/10, 163-178.
- Dölek, A. (2004). “Hadisler Işığında Temizlik ve İbadet Konularındaki Vesveseler ve Tedavi Yolları”. Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, 4(1), 47-71.
- Durukan, Z., A. Gültaş ve A. Güllü (2001). “Ç1040 Çeliğinin Lazerle Kesilmesi Esnasında Kesme Parametrelerinin Nominal Ölçüdeki Sapma Miktarına Etkilerinin İncelenmesi”. Makina Tasarım ve İmalat Dergisi, 12(1), 34-42.
- Elçin, G. (2012). “Lazer Epilasyon”. Turkderm, 46(1), 10-14.
- Erdem, S. (2015). “İslam Hukukuna Göre Tesettür”. Din, Gelenek ve Ahlak Bağlamında Mahremiyet Algıları Sempozyumu, ed. Yavuz Ünal vd., Samsun: Ordu İlahiyat Vakfı Yay., 419-441.
- Evgin, A. K. (2003). “Hadislerde “Fıtrat” kavramı ve “İslam Fıtratı” Söyleminin Tenkidi”. KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1, 93-110.
- Genç, G. (1989). “Ergenlik (Puberte)'te Fizyolojik Değişikler”. Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 5 (2), 59-67.
- Göksu, A. Ö., E. Köklükaya, ve M. R. Bozkurt (2003). “Hirsutizm Tedavisinde Yüksek Frekanslı Alternatif Akımlarının Kullanımı ve Yeni Bir Metod: Cool-Flash”. SAU Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 7(3), 78-82.
- Görmez, M. (2001). “İlahi Dinlere Göre Başörtüsü”. İslâmiyât, 4(2), 19-33.
- Güngörmüş, M. ve M. M. Ömezli (2007). “Diş Hekimliğinde Lazer Kullanımı Sırasında Oluşabilecek Zararlar ve Alınacak Önlemler”. Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi, 17(2), 31-33.

- Gürler, G. (2018). “Estetik Cerrahi Müdahale Görmüş Bireyler Üzerine Bir Alan Araştırması”. *Sosyoloji Dergisi*, (38), 142-172.
- Kahraman, A. (2006). “Kutsal Dinlere Mahsus Bir Temizlik Şekli: Gusül Abdesti”. *Bakü Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlmi Mecmuası*, 3(6), 21-48.
- Kalkan, M. T. (2018). “Isı, Sıcaklık, Ter, Terleme”. *Tıp Fakültesi Klinikleri Dergisi*, 1(1) , 109-130.
- Kamacı, F. Z. (2019). *H. Peygamber Devrinde Kadınların Süslenmesi*. İstanbul: İnkılâb Yayınevi.
- Kasnak, G. ve H. E. Fıratlı (2016). “Lazer Fiziği ve Lazer Uygulamalarında Temel Kavramlar”. *Türkiye Klinikleri Periodontoloji Özel Dergisi*, 2(2), 1-6.
- Köse, H. (2013). “Tüketim Toplumunda Bir “Sosyal Beden” Kurgusu Olarak Kadın”. *Selçuk İletişim*, 6(4), 76-89.
- Martı, H. (2009). “Hz. Peygamber Hadislerinde Bir Değer Simgesi Olarak Beden ve Mahremiyeti”. *Marife Dergisi*, 17(2), 9-23.
- Okumuş, E. (2009). “Bedene Müdahalenin Sosyolojisi”. *Şarkiyat*, 2, 1-15.
- Önal, R. (2020). “Hz. Peygamberin Hayatında Kişisel Bakım”. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2020 Sonbahar Özel Sayı, 1(1), 54-63.
- Önder, M. ve G. Aksoy (2011). “Hiperhidroz”. *Turkderm*, 45, 2-9.
- Sarı, Z. B. (2021). “Lazer Taramalı Konfokal Mikroskopun Prensipleri ve Tıpta Kullanım Alanları”. *Akdeniz Tıp Dergisi*, 7(3), 547-462.
- Sarıçam, İ. (2009). “Toplumsal Bir Sorun Olarak Temizlik”. *IV. Din Şûrası Tebliğ ve Müzakereleri*, 481-485.
- Şentürk, M. (2015). “Kur’an’da Beden Mahremiyetini İfade Eden Temel Kavramlar”. *Din, Gelenek ve Ahlak Bağlamında Mahremiyet Algıları Sempozyumu*, Samsun: Ordu İlahiyat Vakfı Yay., 101-114.
- Telkenaroğlu, M. R. (2011). “Ensest ve İslam Hukukundaki İzdüşümü”. *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 31(31), 115-144.
- Tezcan, D. (2013). “Özel Hayatın Gizliliğini İhlal ve Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu ile İlgili Bazı Gözlemler”. *Journal Of Istanbul University Law Faculty* 71(1), 1159-1164.
- Uçar, İ. (2019). “Hz. Muhammed (s.a.v.) Döneminde Medine’de Bedene Yönelik Müdahaleler”. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 46, 17-187.
- Vatandaş, S. (2020). “Mahremiyetin Dönüşümü ve İletişim Araçları”. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(16), 437-458.
- Yalçın, İ. (2017). *İslam Hukuku Açısından Yaratılışı Değiştirme Fıtratı Bozma*. Ankara: Fecr Yayınları.
- Yıldız, İ. (2019). “Kur’an ve Sünnete Göre Sosyal Hayatta Kadın Erkek İlişkisi”. *Harran Üniversitesi*

İlahiyat Fakültesi Dergisi, 42, 83-109.

Yılmaz, S. (2019). “Etik Bir Değer Olarak Utanç Duygusu İnsan Olmanın Dayanılmaz Sessizliği”.
Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 31, 623-642.

<http://www.igdeso.org.tr/epilasyon-uygulamalarinda-son-durum/> (23.11.2021)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/sedd-i-zerai> (23.11.2021)

<https://islamansiklopedisi.org.tr/zina> (14.06.2022)

<https://ozonlabs.com/blogs/blog/tiras-sonrasi-tahrise-ne-i%CC%87yi-gelir> (14.06.2022)

<https://www.drekmekcioglu.com/2022/06/07/lazer-tedavisi-tipta-hangi-alanlarda-kullanilir/>
(09.06.2022)

<https://www.ergulkeskin.com.tr/igneli-epilasyon-nedir/> (03.11.2021)

<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/epilasyon>, (06.06.2021)

<https://www.gazetevatan.com/yasam/guzellik-merkezinde-cinsel-taciz-iddiasi-sus-ses-etme-1366023>
(14.06.2022)

<https://www.hayrettinkaraman.net/sc/00418.htm> (14.06.2022)

<https://www.marmarahair.com/foto-epilasyon-ipl-nasil-yapilir> (03.11.2021)

<https://www.medicalpark.com.tr/lazer-epilasyon/hg-1969> (05.08.2021)

EXTENDED ABSTRACT

The Creator did not leave his creation unattended. He always showed the way with the prophets he chose and the books he sent. The most valuable being among the creatures is undoubtedly the human being who has intelligence. The Creator created the human, whom he chose as the caliph on earth, with his body, which is an outward image. This body, which will be taken away with his death, constitutes the material part of man. What this unavoidable extinction teaches us is that everything given is a trust. One of the things entrusted to him is his body, which makes man a social being. The body, which is put to use for a while, has a right over the human being, if the expression is right. Because the body's health means that a person can continue his existence. One of the body's rights over man is to keep it clean. The cleanliness of our body, which makes our material side visible in the society, is the most important factor that is counted as one of the Covid-19 measures that all the states of the world have been trying to deal with for two years.

The first subject of the Islamic Law books starts with the cleaning of the water that provides the cleaning, and the cleaning is examined under two headings as material and spiritual. Spiritual cleanliness is a virtue that creates the intangible purity of the heart and gives birth to the science of Sufism. material cleanliness; It is to purify the body, space and everything that is tangible from the dirt that is also tangible. According to the hadith narration from our Prophet, which is included in the subject of body cleaning, it is to clean the hair around the genital area, which is defined as armpit and skirt shaving.

Man is born, grows and dies. In this natural process, changes and developments occur in many aspects such as biological, physiological and psychological. The most biological changes accepted according to gender roles are experienced during adolescence. Among these changes are armpit, genital area, leg and arm hair growth in men and women, and hair on the chest, face and mustache area of men. Beard and mustache in women; In men, abnormal psychological and physiologically disturbing hair growth can be seen, such as itching and causing environmental pollution due to shedding. This type of hair removal can be done medically and with treatments that will not endanger health according to the religion of Islam. The cleaning and methods of the bristles, which are deemed appropriate to be cleaned, have always been on the agenda of humanity. In fact, herbal and other ways have been tried to ensure that it never comes out.

From the past to the present, simpler self-made methods such as wax and tweezers have been used, while the methods produced in this field have been affected by the developing technology. Waxing, tweezers, razors, electrical tools with more than one tweezer and laser, one of the latest products of current technology, are among the methods used in this cleaning. This technology, which covers not only the armpit and genital area, but also the whole body, is used regardless of men and women due to its advantages such as providing permanent solutions and fast results, has disadvantages and even irreparable consequences due to the negative consequences it may cause. There are medical and religious drawbacks such as burns and deformities that laser light may cause on the body, and there are legal obstacles to arbitrarily exposing one's private parts to another person.

In addition to the discussion of removing all body hair with laser epilation, it is also a problem that this method is applied to the private parts of the person by a private person, not alone. It may be more appropriate to say that the issue of privacy, which is guaranteed by the Constitution, is considered as privacy in Islamic Fiqh. According to the rules of law, the necessity of protecting the private parts of the person, which is considered under the title of privacy, is of great importance. According to Islamic Fiqh, the word mahram, which is derived from the Arabic verb haram, includes situations such as whether a person can marry or not, or in what situations and to whom he cannot show certain parts of his body. Islamic law forbids showing the private places to others except in obligatory circumstances, considers the minister and the minister to be a sinner, and threatens them with Hell if they do not repent.

The use of forbidden areas by malicious people during laser epilation may cause legal and psychological problems later on. Examples of this situation include possible harassment, rape, video recording or photographing, blackmail, threats that may occur during laser hair removal or during every communication we encounter on news sites or in the third page news of newspapers.